

Örjan Magnusson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 986, 076-122 89 86
orjan.magnusson@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

FRÅGA OM ALTERNATIVA ÅTGÄRDER VID LEKPLATSEN JUNIPARKEN

Miljöförvaltningens redovisning av nämndens uppdrag

Förslag till beslut

Godkänna denna redovisning.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt 2006-10-31 vid remissbehandling av en finansieringsfråga angående sanering av området vid Junibacken, att uppdra åt förvaltningen att presentera alternativa åtgärdsförslag på hur marken kan iordningställas för aktuellt ändamål.

Förvaltningen föreslår att en ansvarsutredning genomförs av berörda parter - i första hand förearen eller markägare - varefter verksamhetsutövaren för lekparkprojektet sedan vidare kan utreda olika åtgärdsalternativ, såsom bortgrävning, täckning, immobilisering, nedbrytning et c.

Bakgrund

JUNIBACKENS PLANER MM

Sagolekhuset Junibacken Drift AB, vidare kallat Junibacken, har planer på att anlägga en lekpark i anslutning till nuvarande inomhusverksamhet.

Kungliga Djurgårdens Förvaltning (Staten) har med anledning av dessa planer låtit utföra miljötekniska markundersökningar. Detta för att påvisa eventuella lämningar av tidigare industriverksamheter (enligt Junibacken har tidigare förekommit marin verksamhet i området). I första skedet gjordes en översiktlig markundersökning, PM daterad 2005-06-30, och sedan en fördjupad miljö- och hälsoriskbedömning, PM daterad 2005-10-17. Den översiktliga undersökningen visar att marken inom planerad lekplats innehåller mycket höga föroreningshalter, av bl a metaller och cancerogena polyaromatiska kolvätefraktioner, och att det därför föreslås en fördjupad riskbedömning. I den fördjupade riskbedömningen konstateras att det finns miljö- och hälsorisker med de föroreningar som finns i jorden, men att dessa f n inte är akuta. Konsulten rekommenderar sin beställare att sanera marken för att kunna säkerställa en riskfri utelekpark. Hur detta närmare ska ske är dock inte fastställt. Exempelvis efterfrågas kompletterande provtagningar och en fördjupad riskbedömning. Detta för att om möjligt ringa in det förorenade området och därigenom bättre klargöra hur projektet kan utformas tekniskt, ekonomiskt o s v.

För närvarande ligger projektet på is från verksamhetsutövaren Junibackens sida. Junibackens VD Thomas Lundqvist meddelar (per tel den 2007-08-16) att de befarat stora kostnaderna för projektet gör att de nu söker andra möjligheter till finansiering. Vid samtalet med Junibacken informerade MF om att den som, efter en ansvarsutredning, blir verksamhetsutövare för ett eventuellt lekparkprojekt ska kontakta MF i god tid innan eventuell saneringsåtgärd eller liknande påbörjas, gärna redan tidigt i planeringen för att på bästa sätt belysa vilka hälso- och miljörisker projektet innebär, men även för uppfyllelse av miljöbalkens krav om anmälningsplikt vid efterbehandling av förorenad mark.

Vid telefonsamtal (den 2007-08-16) med markägarens (Statens) kontaktperson, Gunnar Häger på Djurgårdsförvaltningen, framkom att även de anser projektet vara lagt på is, men att de generellt ställer sig positiva till att Junibacken sanerar marken och anlägger lekparken. Någon finansiering från markägarens sida sägs inte vara aktuell f n. De driver redan flera kostsamma saneringsprojekt, berättar Häger.

BREV TILL KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

2006-05-24 inkom en skrivelse från Sagolekhuset Junibacken Drift AB till kommunstyrelsens dåvarande ordförande (Annika Billström). I skrivelsen ställs den

indirekta frågan ”Det naturliga vore att Stockholms stad svarar för saneringen av marken...” till en uppskattad kostnad av 4.800.000 kr samt återställningskostnader på 750.000 kr (kostnaderna uppskattade av markägarens konsult; Miljöförvaltningens kommentar).

Kommunstyrelsen har såvitt bekant inte svarat Junibacken, annat än genom remissinstanserna, och har heller inte utrett frågan vidare. SLK framhåller att det sannolikt inte ens är möjligt för staden, ur konkurrenssynpunkt, att ta över saneringskostnader för annan verksamhetsutövare. (Enligt uppgift från Ulf Adaktusson, 2007-08-15, och Torbjörn Johansson, 2007-08-16, på Stadsdirektörens stab).

REMISS TILL MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN OCH DESS BESLUT

Stadsledningskontoret remitterade ärendet till Miljö- och hälsoskyddsnämnden (inkom den 2006-06-13; dnr 2006-003706-217). MHN beslutade då att bifalla förvaltningens förslag till beslut

- att avstyrka den föreslagna finansieringen, och
- att föreslå att en ansvarsutredning genomförs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt därutöver att uppdra åt förvaltningen att presentera alternativa åtgärdsförslag på hur marken kan iordningställas för aktuellt ändamål.

Förvaltningens synpunkter

Alternativa saneringslösningar för att minimera risker för skada på människa och miljö, kan finnas. Vilka dessa är och hur utförandet tekniskt ska gå till, beror givetvis av hur verksamhetsutövarens planer ser ut i detalj. Generellt kan föroreningar åtgärdas genom att de:

- tas bort helt eller delvis (bortgrävning eller avdrivning)
- görs oåtkomliga för människor, djur och växter på markytan (t ex genom täckning med ren jord, plastfilm e d)
- immobiliseras (föroreningen görs mer stabil och orörlig i mark och grundvatten)
- bryts ned (kemiskt, biologiskt eller mekaniskt).

Ovan nämnda alternativ är ingen heltäckande redovisning av saneringsmetoder, utan *exempel* på strategier man som verksamhetsutövare kan ha för att minska risken för att markföroreningar påverkar hälsa och miljö. För de föroreningar som är aktuella vid

Juniparken (främst metaller och polyaromatiska kolväten) kan flera av ovan nämnda tillvägagångssätt vara aktuella. Även kombinationer av dessa är möjliga. (Se fler exempel på saneringsmetoder i *bilaga 1*). Vad som sedan är lämpligt mer i detalj – och vad som är ekonomiskt skäligt – är givetvis beroende av projektets karaktär (exponeringsrisker, oro för risker, markförhållanden, utrymmesfrågor, transporter, saneringskostnader, ansvarsfrågor och många andra aspekter). Detta är bedömningar som i första hand verksamhetsutövare, markägare och eventuella andra ansvariga förorenare gör. Förvaltningens erfarenhet, vilket även är Naturvårdsverkets och länsstyrelsernas arbetssätt, är att det alltid är till klarhet för alla inblandade om ansvarsfrågan utreds först.

I miljöbalkens 10 kap. beskrivs två huvudgrupper vad det gäller ansvar för markföroreningar; verksamhetsutövare och markägare. Dessa kallas av Naturvårdsverket första resp. andra ansvarskretsen. Till verksamhetsutövarens och markägarens hjälp för sådan ansvarsutredning finns bl a framtaget Naturvårdsverkets rapport *Om ansvar för miljöskulder i mark och vatten* (Rapport 5242). Denna rapport belyser de juridiska frågorna mycket bra.

Bilagor

Bilaga 1 Urval av saneringsmetoder.

Från MF rapport 2004 *Saneringsmetoder för mark- och grundvattenföroreningar*. Hela rapporten finns att läsa på:
http://www.stockholm.se/upload/Fackforvaltningar/Miljoforvaltningen/Dokument/rapporter/0404_marksanering.pdf

Slut |